Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/11

14.1.2025

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2025/11,

annettu 19 päivänä joulukuuta 2024,

asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamisesta Vanuatun osalta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([1]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1806 ([2]) vahvistetaan luettelo kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi jäsenvaltioiden ulkorajoja ylittäessään, jäljempänä 'viisumipakko', ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia viisumipakko ei koske, kun kyse on kokonaiskestoltaan enintään 90 päivän oleskelusta minkä tahansa 180 päivän jakson aikana, jäljempänä 'viisumivapaus'.

(2) Vanuatun tasavalta mainitaan asetuksen (EU) 2018/1806 liitteessä II olevassa 1 osassa niiden kolmansien maiden luettelossa, joiden kansalaisia viisumipakko ei koske. Vanuatun kansalaisiin on sovellettu viisumivapautta 28 päivästä toukokuuta 2015 alkaen, jolloin Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välinen sopimus lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta ([3]), jäljempänä 'sopimus', allekirjoitettiin ja sitä alettiin soveltaa väliaikaisesti sopimuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Sopimus tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2017.

(3) Vanuatu on toteuttanut 25 päivästä toukokuuta 2015 alkaen sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjä, joiden välityksellä muutoin viisumipakon piiriin kuuluvien kolmansien maiden kansalaisten on mahdollisuus saada Vanuatun kansalaisuus sijoitusta vastaan ja siten viisumivapaa pääsy unioniin.

(4) Koska sen, että Vanuatu myöntää kansalaisuuden osana sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjä, katsottiin merkitsevän lyhytaikaisia viisumeja koskevan unionin menettelyn ja siihen liittyvän turvallisuus- ja muuttoliikeriskien arvioinnin kiertämistä sekä johtavan jäsenvaltioiden sisäiseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen kohdistuvan riskin kasvuun, neuvosto hyväksyi 3 päivänä maaliskuuta 2022 päätöksen (EU) 2022/366 ([4]), jolla sopimuksen soveltaminen keskeytettiin osittain sopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla. Sopimuksen soveltamisen keskeyttäminen koski ainoastaan tavallisia passeja, jotka Vanuatu on myöntänyt 25 päivästä toukokuuta 2015 lähtien, jolloin Vanuatun toteuttamien sijoittajia koskevien kansalaisuusjärjestelyjen välityksellä hyväksyttyjen hakijoiden määrä alkoi kasvaa merkittävästi.

([1]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 27. marraskuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 12. joulukuuta 2024.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1806, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

([3]) EUVL L 173, 3.7.2015, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/1035/oj.

([4]) Neuvoston päätös (EU) 2022/366, annettu 3 päivänä maaliskuuta 2022, lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta tehdyn Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välisen sopimuksen soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä (EUVL L 69, 4.3.2022, s. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/366/oj).

(5) Komissio antoi asetuksen (EU) 2018/1806 8 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan nojalla 27 päivänä huhtikuuta 2022 komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/693 ([5]), jolla keskeytettin tilapäisesti Vanuatun kansalaisia koskeva viisumivapaus 4 päivästä toukokuuta 2022 alkaen 3 päivään helmikuuta 2023 asti.

(6) Aikana, joka seurasi 4 päivää toukokuuta 2022, jolloin viisumivapauden tilapäistä keskeyttämistä alettiin soveltaa, komissio aloitti Vanuatun kanssa asetuksen (EU) 2018/1806 8 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan kolmannen alakohdan nojalla tehostetun vuoropuhelun viisumivapauden tilapäiseen keskeyttämiseen johtaneiden olosuhteiden korjaamiseksi. Vanuatu ei kuitenkaan osallistunut kyseiseen vuoropuheluun rakentavalla tavalla.

(7) Koska olosuhteet, jotka johtivat viisumivapauden tilapäiseen keskeyttämiseen, jatkuivat eikä Vanuatu sitoutunut korjaamaan niitä, neuvosto kumosi päätöksen (EU) 2022/366 neuvoston päätöksellä (EU) 2022/2198 ([6]) ja keskeytti sopimuksen soveltamisen kokonaan 4 päivästä helmikuuta 2023.

(8) Komissio antoi 1 päivänä joulukuuta 2022 asetuksen (EU) 2018/1806 8 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan nojalla komission delegoidun asetuksen (EU) 2023/222 ([7]), jolla viisumivapaus keskeytettiin tilapäisesti kaikkien Vanuatun kansalaisten osalta 4 päivästä helmikuuta 2023 alkaen 3 päivään elokuuta 2024.

(9) Aikana, joka seurasi 4 päivää helmikuuta 2023, jolloin delegoitua asetusta (EU) 2023/222 alettiin soveltaa, komissio jatkoi tehostettua vuoropuhelua Vanuatun kanssa. Helmikuun 2023 ja huhtikuun 2024 välisenä aikana pidettiin neljä kokousta ja vaihdettiin useaan otteeseen kirjallisesti tietoja.

(10) Useimmat Vanuatun toteuttamiin sijoittajien kansalaisuusjärjestelyihin liittyvät huolenaiheet, jotka komissio toi esiin täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2022/693, ovat edelleen olemassa. Vanuatu hyväksyi vuonna 2023 useita lainsäädäntömuutoksia, joilla pyrittiin poistamaan kyseisiä huolenaiheita, mutta se ei ole esittänyt tyydyttävää näyttöä siitä, että kyseisiä muutoksia pannaan täytäntöön ja että ne ovat riittäviä lieventämään sen sijoittajien kansalaisuusjärjestelyistä aiheutuvia turvallisuusriskejä.

(11) Vanuatun toteuttamien sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjen yhteydessä ei vieläkään edellytetä hakijoiden tosiasiallista asumista tai fyysistä oleskelua Vanuatussa. Hakuprosessia hallinnoivat edelleen Vanuatun ulkopuolella sijaitsevat erityiset toimistot, minkä vuoksi hakijoiden ei tarvitse olla suoraan yhteydessä Vanuatun viranomaisiin. Hakumenettelyyn ei kuulu hakijoiden haastatteluja. Koska fyysistä haastattelua ei vaadita, Vanuatun viranomaisilla on vähemmän mahdollisuuksia arvioida hakijoita asianmukaisesti ja tarkistaa niiden hakemuksessa esitettyjä tietoja, mukaan lukien niiden todenperäisyys ja uskottavuus.

(12) Hakemukset käsitellään edelleen hyvin lyhyissä määräajoissa. Esimerkiksi hakemusten tutkinta ja taustan tarkistaminen kestää enintään 14 päivää, mutta sitä voidaan jatkaa 30 päivään. Hakemusten hylkäämisaste on yhä erittäin alhainen, mikä tukee komission arviota tutkinnan epäluotettavuudesta. Vanuatun toimittamien tietojen mukaan se on saanut vuosina 2022 ja 2023 sijoituksia vastaan 1 988 kansalaisuushakemusta, joista vain 27 on hylätty.

(13) Vanuatu muutti maaliskuussa 2023 kansalaisuuslakiaan siten, että hakemusten tutkinnasta ja taustan tarkistuksesta ja näihin liittyvistä menettelyistä vastaavat toimielimet vaihdettiin. Pääministerin nimittämä aiempi hakemusten sisäinen tutkintakomitea on korvattu kolmella toimielimellä, jotka ovat Vanuatun poliisi, rahanpesun selvittelykeskus ja Vanuatun maahanmuuttovirasto. Kyseiset toimielimet tutkivat hakemukset ja tekevät hakemusten taustan tarkistukset, mukaan lukien haut Interpolin tietokannoista, ja raportoivat kansalaisuuskomitean pääsihteerille. Vaikka uusi menettely näyttää toisaalta lieventävän riskiä siitä, että kansalaisuus myönnetään Interpolin tietokantoihin sisältyville henkilöille, siihen ei toisaalta kuulu muita osatekijöitä, jotka ovat tarpeen sen arvioimiseksi asianmukaisesti, liittykö hakijoihin turvallisuusriskejä. Vanuatun viranomaisilla ei etenkään ole riittäviä keinoja tarkistaa hakijan alkuperämaan tai asuinmaan antamien asiakirjojen todenperäisyyttä, kuten henkilöasiakirjojen ja rikosrekisterien osalta, koska kyseiset viranomaiset eivät vaihda tietoja hakijoiden lähtö- tai asuinmaiden kanssa.

([5]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/693, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2022, Vanuatun kansalaisia koskevan viisumivapauden tilapäisestä keskeyttämisestä (EUVL L 129, 3.5.2022, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/693/oj).

([6]) Neuvoston päätös (EU) 2022/2198, annettu 8 päivänä marraskuuta 2022, lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta tehdyn Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välisen sopimuksen soveltamisen keskeyttämisestä kokonaan (EUVL L 292, 11.11.2022, s. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2198/oj).

([7]) Komission delegoitu asetus (EU) 2023/222, annettu 1 päivänä joulukuuta 2022, viisumivapauden tilapäisestä keskeyttämisestä kaikkien Vanuatun kansalaisten osalta (EUVL L 32, 3.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/222/oj).

(14) Vuosina 2022 ja 2023 hyväksyttyjen hakijoiden alkuperämaat ovat enimmäkseen maita, joiden kansalaisiin sovelletaan viisumipakkoa. Vuonna 2023 suurimman osan hakemuksista tekivät Kiinan (519) ja Venäjän (237) kansalaiset. Toisin kuin muut sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjä toteuttavat kolmannet maat, Vanuatu on jatkanut Venäjän kansalaisten hakemusten vastaanottamista ja käsittelyä Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen.

(15) Ennen vuotta 2021 henkilöt, jotka olivat saaneet Vanuatun kansalaisuuden sijoittajien kansalaisuusjärjestelyn välityksellä, pystyivät myös hakemaan myöhemmin nimenmuutosta Vanuatussa. Vanuatu ilmoitti komissiolle tehostetun vuoropuhelun yhteydessä, että asiaankuuluvaa lainsäädäntöä muutettiin vuonna 2021 siten, että henkilöt, joilla on kaksoiskansalaisuus, eivät voi rekisteröidä nimenmuutosta Vanuatussa. Vanuatu ilmoitti komissiolle kuitenkin myös, ettei sillä ole rekisteriä vuotta 2019 edeltävistä nimenmuutoksista. Näin ollen se ei voinut antaa tietoja niiden henkilöiden lukumäärästä, jotka ovat saaneet kansalaisuuden sijoitusta vastaan ja myöhemmin muuttaneet nimeään, eikä kyseisten henkilöiden mahdollisista seurantatarkastuksista.

(16) Vaikka Vanuatu ilmoitti komissiolle, että sen oikeuskäytännön perusteella kansalaisuus on mahdollista peruuttaa, jos se on saatu petoksella tai lainvastaisesti, maa ei ole toimittanut tietoja tapauksista, joissa sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjen välityksellä saatu kansalaisuus olisi peruutettu. Vanuatu ei myöskään ole ottanut käyttöön mitään rakenteellista jälkiseurantamekanismia, jolla puututtaisiin ennen sen kansalaisuuslain muuttamista ja väitetysti tehokkaamman tutkintamenettelyn käyttöönottoa myönnettyjen yli 10 000 passin mahdollisiin turvallisuuspuutteisiin. Vanuatu perusti helmikuussa 2023 tutkintalautakunnan, jonka tehtävänä on tutkia sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjen käyttöönoton jälkeen niiden toteuttamisen aikana tapahtuneita mahdollisia väitettyjä väärinkäytöksiä. Vanuatu ilmoitti komissiolle huhtikuussa 2024, että kyseinen tutkinta oli edelleen kesken ja ettei se voinut ilmoittaa päivämäärää, johon mennessä tutkintalautakunta esittää päätelmänsä.

(17) Komissio on toimittanut asetuksen (EU) 2018/1806 8 artiklan 7 kohdan nojalla ennen delegoidun asetuksen (EU) 2023/222 voimassaolon päättymistä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen Vanuatun kansalaisia koskevan viisumivapauden keskyttämisestä, jossa se kuvasi yksityiskohtaisesti Vanuatun kanssa käytyä tehostettua vuoropuhelua ja jossa todettiin, että Vanuatu ei ollut korjannut viisumivapauden keskeyttämiseen johtaneita olosuhteita.

(18) Asetusta (EU) 2018/1806 olisi sen vuoksi muutettava siirtämällä Vanuatua koskeva viittaus liitteessä II olevasta 1 osasta liitteessä I olevaan 1 osaan Vanuatun kansalaisia koskevan viisumipakon ottamiseksi uudelleen käyttöön.

(19) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ([8]) ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY ([9]) 1 artiklan B kohdassa tarkoitettuun alaan.

(20) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ([10]) ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B ja C kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY ([11]) 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.

([8]) EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([9]) Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([10]) EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

([11]) Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

(21) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ([12]) ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B ja C kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2011/350/EU ([13]) 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.

(22) Tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY ([14]) mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.

(23) Kyproksen osalta tämä asetus on vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu Schengenin säännöstöön perustuva tai muuten siihen liittyvä säädös,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2018/1806 seuraavasti:

1) lisätään liitteessä I olevassa 1 osassa olevan kohdan ”Uzbekistan” jälkeen kohta seuraavasti:

”Vanuatu”;

2) poistetaan liitteessä II olevasta 1 osasta seuraava kohta:

”Vanuatu (*)

(*) Viisumivapaus keskeytetään kaikkien Vanuatun kansalaisten osalta 4 päivästä helmikuuta 2023 3 päivään helmikuuta 2025.”.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puheenjohtaja	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	BÓKA J.

([12]) EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj.

([13]) Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

([14]) Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).